

Calpam-fonds: 'Alleen natuurramp kan onze zelfstandigheid bedreigen'

Voor het kleine Calpam Pensioenfonds (CPF) staat één ding vast: het wil zo lang mogelijk zelfstandig blijven. 'Gezien onze financiële positie is het niet in het belang van onze deelnemers om ermee te stoppen. Alleen de gevolgen van een grote natuurramp of een oorlog zouden ons misschien van gedachten kunnen doen veranderen.'

TEKST
LEEN PREESMAN

Karel van Cappelle, voorzitter van het pensioenfonds, nam kortgeleden de Pensioen Pro-award voor het beste pensioenfonds in Nederland in ontvangst. Als hij het heeft over de financiële positie van zijn fonds, praat hij vanuit een luxe situatie. Het Calpam-fonds, gevestigd in een bescheiden houten kantoor aan het Merwedekanaal even buiten Gorinchem, beheert €67 mln voor in totaal 307 deelnemers (van wie 52 actieven en 207 gepensioneerden) en kan bogen op een indrukwekkende dekkingsgraad van zo'n 160%.

Het fonds kan zich veroorloven het werkgeversdeel van de premie uit eigen middelen te betalen, en heeft de afgelopen jaren méér dan kunnen indexeren. Kortom: een voorbeeld van een dreumes van een pensioenfonds, dat zich uitstekend kan redden zonder consolidatie.

EERST NOG OP LIJST VAN KWETSBARE FONDSEN

Ook toezichthouder DNB, die de organisatie aanvankelijk nog op de lijst van 'kwetsbare pensioenfonds' had gezet, lijkt zijn mening te hebben herzien. 'DNB wilde eigenlijk dat we ermee zouden stoppen', aldus Alexander Foursoff, de penningmeester van het fonds. 'Maar we hebben laten weten dat we dat niet willen. Sindsdien rammelt DNB niet meer aan de deur.'

Het 45 jaar oude pensioenfonds heeft overigens wel een beetje geluk gehad. Toen werkgever Calpam – gespecialiseerd in brandstoffen en smeerolie – in 1989 van eigenaar veranderde, kreeg CPF een forse bruidsschat mee. En de voorspoedige beleggingsjaren in het daarop volgende decennium droegen ook een steentje bij. 'Maar wij hebben altijd de verleiding weerstaan om voor rendement te gaan met aandelenbeleggingen', tekent Van Cappelle aan. 'Wij hebben consequent gestuurd op dekkingsgraad in plaats van op rendement.'

Volgens hem heeft CPF de afgelopen 25 jaar consequent vastgehouden aan zijn 'gematigd defensieve' beleid, gericht op kasstroom-matching vanuit zijn vastrentende beleggingen, met een opslag voor een fictieve inflatie van 3%. Die beleggingen bestaan voor bijna drie kwart uit staatsobligaties en zijn op zich voldoende om 100% van de nominale verplichtingen te dekken. De voorzitter: 'Zo hebben we twee communicerende vaten. Als de rente



stijgt, dalen weliswaar de vastrentende waarden. Maar doordat dan ook de verplichtingen afnemen, stijgt de dekkingsgraad.'

De rest van de beleggingsportefeuille bestaat grotendeels uit aandelen, voor het rendement en de indexatie. En ook hier belegt CPF conservatief. 'We investeren vooral in stabiele aandelen, die niet per se het hoogste rendement opleveren', aldus de voorzitter.

GEEN KLACHTEN OVER KOSTEN

Het vermogensbeheer heeft het bestuur nog ouderwets zelf in de hand. Foursoff: 'Na overleg met onze adviseur nemen wij de beslissing over elke belegging, die vervolgens wordt uitgevoerd door ABN Amro Mees Pierson.' Dat de adviseur ook van dat bedrijf is, vindt hij geen bezwaar. 'Hij kent ons fonds en weet precies wat we willen. En omdat wij als bestuur verantwoordelijk zijn, blijven we er bovenop zitten.'

Omdat CPF geen beleggingsmandaat heeft afgegeven, spreekt de penningmeester liever van 'advieskosten' in plaats van vermogensbeheerkosten. Met 0,17% van het beheerd vermogen vallen die alleszins mee. En dat geldt ook voor de 0,06% aan transactiekosten.

De €1616 per deelnemer aan administratiekosten springen er echter nogal ongunstig uit. Van Cappelle en Foursoff zijn daar laconiek over. 'Een groot deel bestaat uit vaste kosten, zoals uitgaven voor alm-advies, de toezichthouders en de implementatie van nieuwe wetgeving. En als je weinig deelnemers hebt, dan kom je natuurlijk relatief hoog uit'. De voorzitter meent dat het uiteindelijk om het pensioenresultaat gaat. 'We hebben dan ook nog nooit een deelnemer horen klagen over de kosten.'

ENORME REGELDRUK

De voorzitter ziet die vaste kostenpost voor dit jaar wel dalen, maar voor de lange termijn niet drastisch veranderen. 'Elk jaar is er wel weer wat. Vorig jaar was het de invoering van de nieuwe governance. Dit jaar is het de implementatie van het nieuwe ftk en de communicatiewetgeving.' Beide bestuurders zien de voortdurende stroom aan nieuwe regelgeving dan ook als een enorme belasting.

Van Cappelle vertelt dat de vergaderfrequentie van het bestuur de afgelopen twintig jaar is opgelopen van drie middagen naar zes volle dagen per jaar. 'En we hebben



PENSIOEN CARTOON: PENSIOENFONDS MOET MULTITASKEN

nu ook te maken met een gedragscode, een incidenten-regeling, een klachtenregeling, een abtn en een verantwoordingsorgaan. Tegenwoordig hebben we wel 180 pagina's aan reglementen.'

Ondanks de regeldruk kan het (paritaire) bestuur van het Calpam-Pensioenfonds zich nog best redden, menen Van Cappelle en Foursoff, die overigens ook de bedrijfsdirectie van Calpam vormen. 'Tot nu toe zijn we nog prima in staat geweest om bestuursleden onder de deelnemers te vinden', zegt de penningmeester.

ALTIJD INDEXEREN

Door de korte lijnen kent het bestuur alle 307 deelnemers persoonlijk. Zoals de 83-jarige, die de voorzitter opbelde om uit te leggen dat ze niet mee kon stemmen voor de Pensioen Pro-award, omdat ze geen e-mail heeft. Of de deelnemer die informeerde of het fonds misschien een fout had gemaakt, en met de aangekondigde indexatie wellicht korting had bedoeld.

Dat was echter geen vergissing. Volgens voorzitter Van Cappelle heeft het pensioenfonds de afgelopen decennia altijd kunnen indexeren. En als dat het ene jaar niet volledig kon, dan werd dat het volgende jaar wel ingehaald. In het jaar 2000 slaagde CPF er zelfs in 7% extra pensioenaanspraken toe te kennen.

De financiële positie van het fonds is zo riant, dat het zelf het werkgeversdeel van de premie voor zijn rekening neemt. Calpam – moederbedrijf van vier andere ondernemingen die ook deelnemen in het CPF – geniet daardoor een premievakantie, tegenwoordig een zeldzaam verschijnsel in pensioenland.

Ook de deelnemers betalen maar een bescheiden bijdrage voor hun middelloonregeling: de helft van een

totale premie van 8% van de pensioengrondslag van de Calpam-regeling en van 16% van de regeling voor de werknemers van de dochterbedrijven, die zich later bij het pensioenfonds aansloten.

Wie werkt waar

Albert Röell, de ceo van Kas Bank, volgt Jan Hommen op als bestuursvoorzitter bij KPMG. Röell was sinds 2005 voorzitter van de raad van bestuur van Kas Bank. Daarvoor was hij onder meer directeur bij CenE Bankiers, vervulde hij verschillende managementfuncties bij ING Groep en werkte hij als consultant bij McKinsey.

Röell wordt bij Kas Bank opgevolgd door **Sikko van Katwijk**. Van Katwijk komt uit de eigen gelederen. Hij is sinds 1 juli 2009 lid van de raad van bestuur en chief commercial officer.

Dick Sluimers stopt eind dit jaar als bestuursvoorzitter van APG. Sluimers werkte een kwart eeuw bij ABP en uitvoerder APG. Het is nog niet bekend wie zijn plaats gaat innemen. Zowel medebestuurder Angelien Kemna als voormalig APG-cio Roderick Munsters worden veelvuldig genoemd als mogelijke opvolger.

Roderick Munsters kondigde in september aan dat hij na 6 jaar opstapt als bestuursvoorzitter van Robeco. Twee jaar na de overname door het Japanse Orix vindt Munsters dit een mooi moment om het bedrijf te verlaten. Een opvolger is nog niet gevonden. Ook is niet bekendgemaakt of hij elders aan de slag gaat.